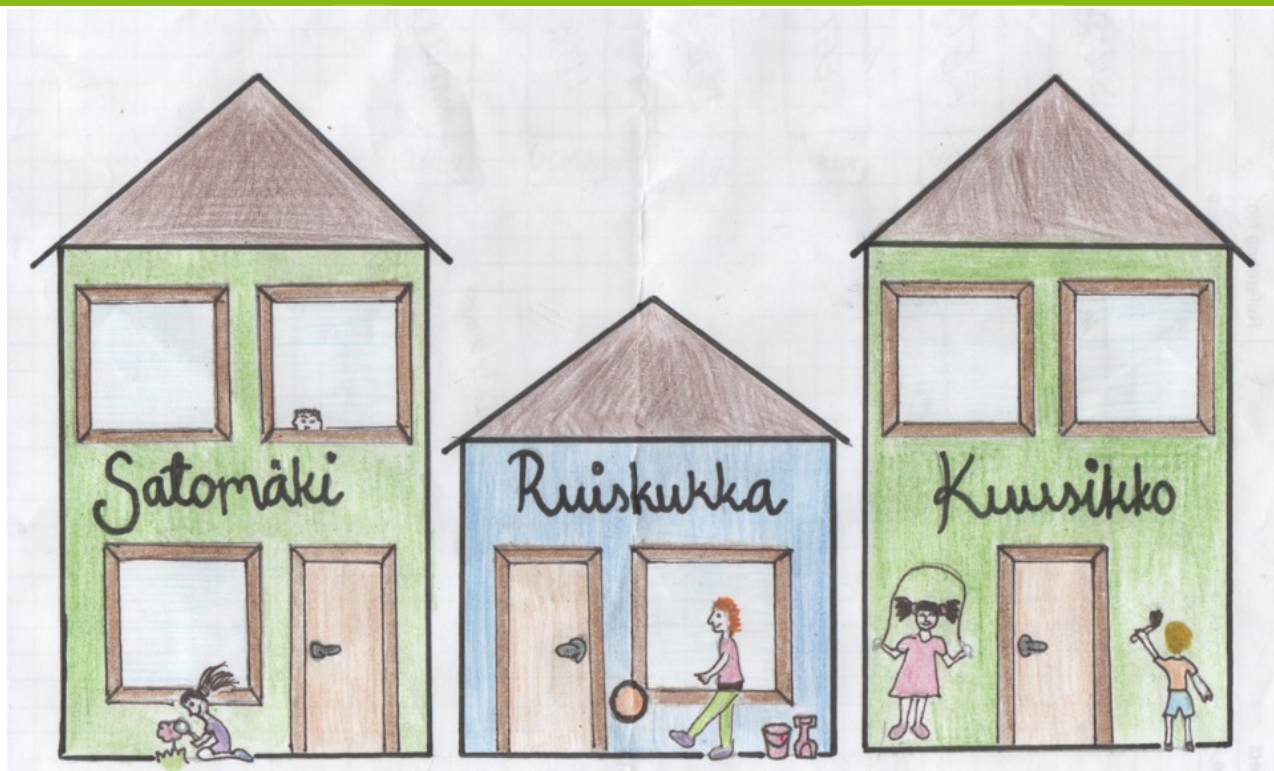

VANTAA

Varhaiskasvatussuunnitelma

Satomäen toimintayksikkö

Opetuslautakunta 25.11.2013

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Satomäen toimintayksikön varhaiskasvatussuunnitelman lähtökohdat.....	2
2.1	Arvot.....	2
2.2	Toiminta-ajatus.....	2
3	Yhteistyö perheiden kanssa	4
3.1	Päivähoidon aloitus	4
3.2	Kasvatuskumppanuus.....	4
4	Työ lasten parissa	5
4.1	Päivän kulku	5
4.1.1	Omatoimisuus	6
4.2	Kieli ja vuorovaikutus	6
4.3	Lasten leikki.....	8
4.4	Oppimistoimintojen organisointi	10
4.5	Moninaisuus varhaiskasvatuksessa	10
4.5.1	Monikielisten ja – kulttuuristen lasten varhaiskasvatus.....	10
4.5.2	Kasvun ja oppimisen tuki	12
4.5.3	Tasa-arvo ja suvaitsevaisuus.....	12
4.6	Luonto- ja ympäristökasvatus	13
4.7	Liikunta	14
4.8	Tieto- ja viestintäteknologia	14
4.9	Esiopetus.....	15
4.10	Perusopetukseen valmistava opetus	15
5	Työyhteisön rakenteet ja toiminnan arviointi	16
6	Kumppanuudet ja yhteistyöverkosto.....	16
6.1	Yhteistyötahot ja kumppanuudet.....	16
6.2	Hyvinvointityö ja oppilashuolto.....	17
6.3	Varhaiskasvatuksen viestintä.....	17

1 Johdanto

Kädessäsi on Satomäen toimintayksikön varhaiskasvatussuunnitelma. Satomäen toimintayksikköön kuuluvat Satomäen ja Kuusikon päiväkodit, joissa molemmissa on kolme lapsiryhmää. Lisäksi toimintayksikköön kuuluu Ruiskukan ryhmäperhepäiväkoti. Satomäen toimintayksikön päiväkodeissa on mahdollisuudet tarjota varhaiskasvatusta 1-6-vuotiaille ja ryhmäperhepäiväkodissa 1-5-vuotiaille lapsille. Satomäen päiväkotit ja ryhmäperhepäiväkoti sijaitsevat Jokiniemen alueella HOAS:n omistamien kerrostalojen alakerrassa. Päiväkodit ovat hyvien kulkuyhteyksien päässä ja Tikkurilan palvelut ovat lähellä meitä. Kuusikon päiväkotit sijaitsee Kuusikon koulun läheisyydessä omakotitaloalueella. Etäisyys päiväkotiemme välillä on muutama kilometri. Elokuun alussa 2013 Kuusikon päiväkotit liittyi Satomäen toimintayksikköön. Yksiköstämme poistui Tiedonjyvän päiväkotit ja Puolukan ryhmäperhepäiväkoti.

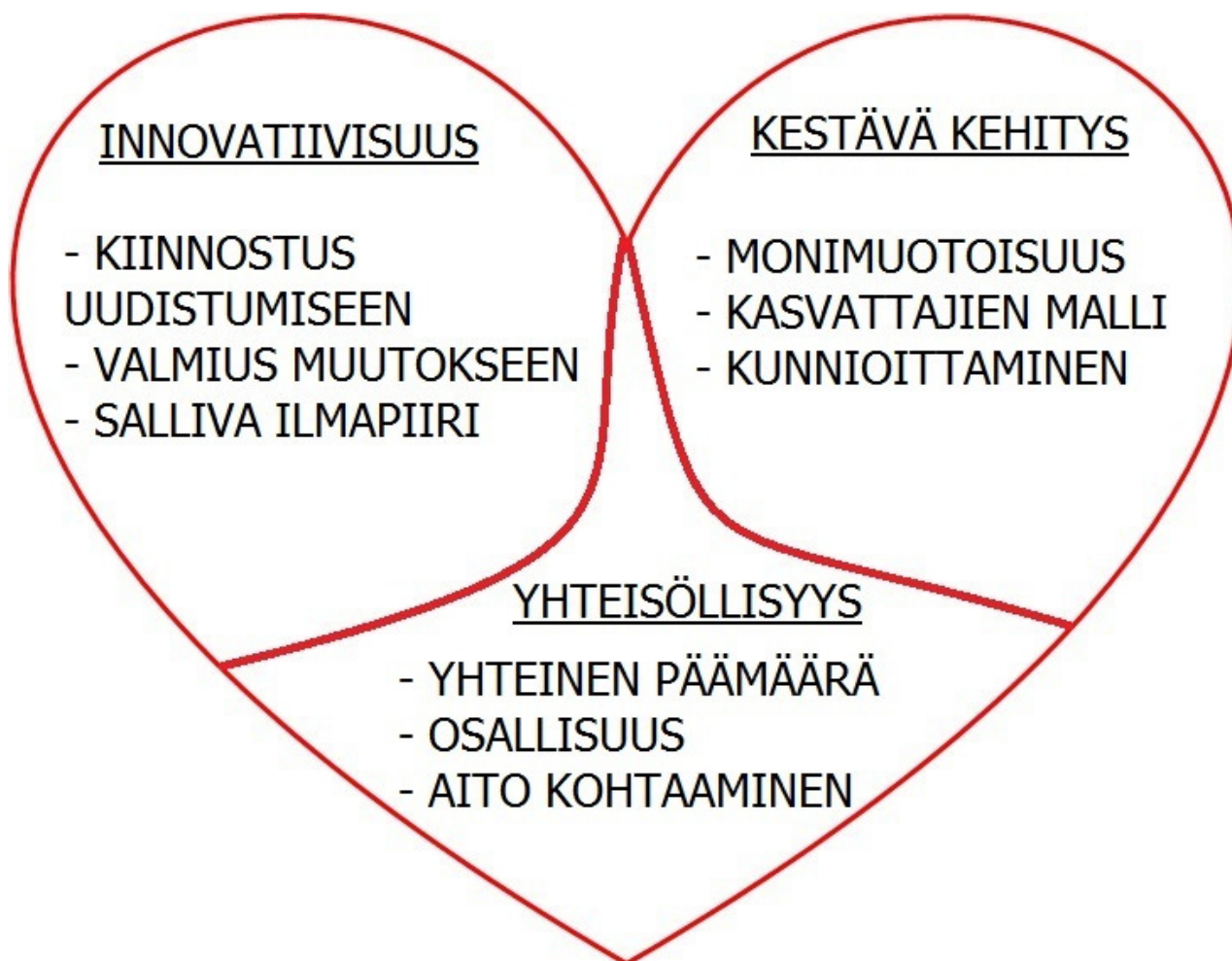
Tämän varhaiskasvatussuunnitelman tehtävänä on kertoa toimintamme arvoista ja tavoitteista sekä siitä, millaisia päiväkotimme ovat oppimisympäristöinä. Siinä kerrotaan myös toimintamme tavoitteista, sisällöistä ja menetelmistä, joilla toimintaa toteutamme. Varhaiskasvatussuunnitelma on henkilökunnan yhteinen sopimus siitä, millaista hoitoa ja kasvatusta tahdomme päiväkodeissamme tarjota. Varhaiskasvatussuunnitelmamme pohjautuu valtakunnalliseen varhaiskasvatussuunnitelmaan, Vantaan varhaiskasvatussuunnitelmaan, esiopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin sekä Vantaan esiopetuksen opetussuunnitelmaan.

Lapsuus on elämän arvokkainta aikaa. Silloin eletään sadun ja mielikuvituksen kiehtovassa maailmassa, opitaan tärkeimmät taidot ja harjoitellaan yhdessä elämisen kiemuroita. Me päiväkodin kasvattajat tahdomme olla läsnä kuuntelevina aikuisina ja omalta osaltamme luoda lapsille turvallisen ja onnellisen lapsuuden.

"Lapsen oikeus kasvatukseen ja hyvään elämään toteutuu siellä, missä aikuinen kohtaa lapsen ja ponnistelee luodakseen hänen kasvulleen ja kehitykselleen parhaat mahdolliset edellytykset. Yksi näistä paikoista on päiväkotit." -Marjatta Kalliala-

2 Satomäen toimintayksikön varhaiskasvatussuunnitelman lähtökohdat

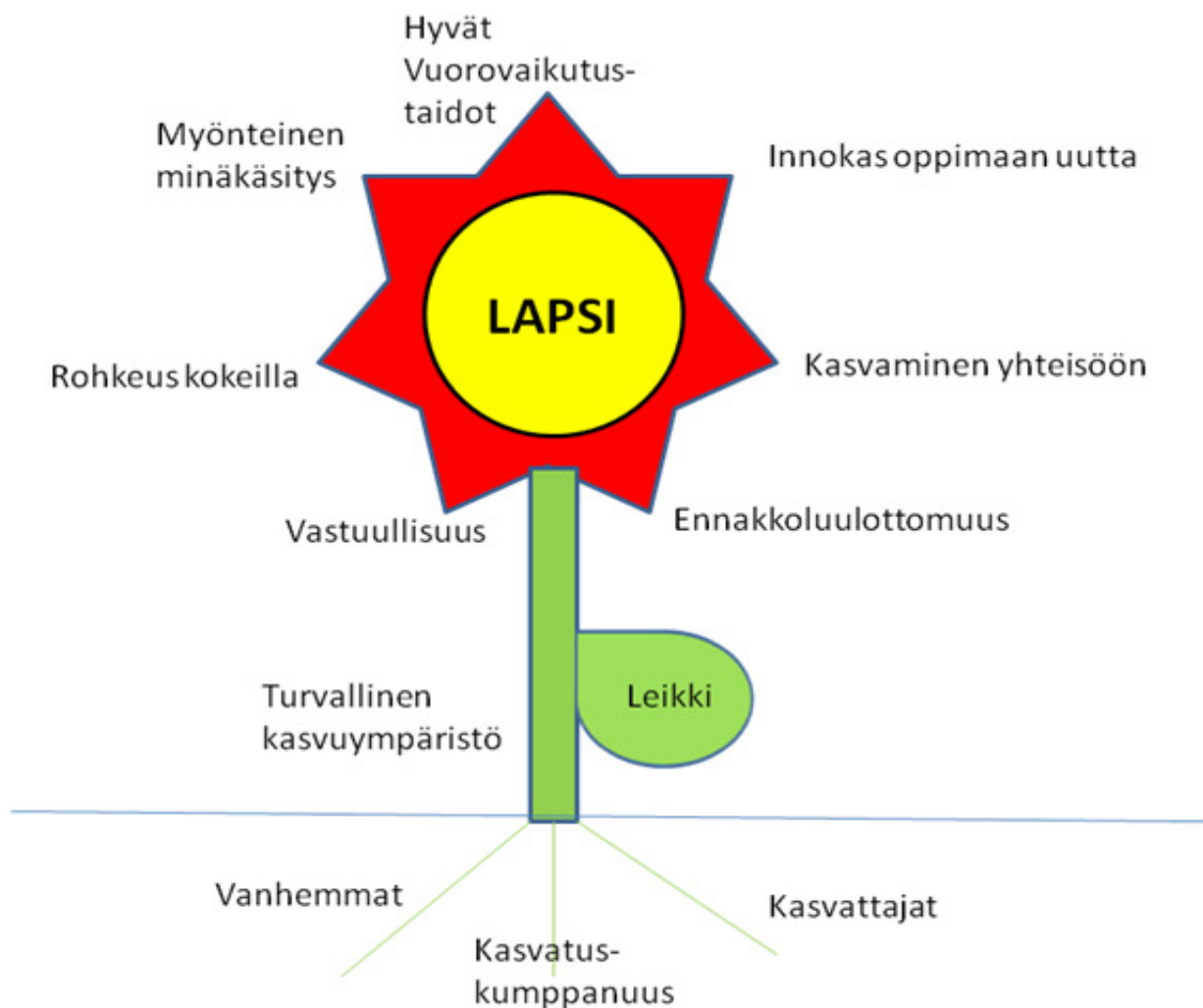
2.1 Arvot

2.2 Toiminta-ajatus

"On tärkeää, millä tavoin ihminen herää, miten aloittaa pitkän päivän. Ja lapsuushan on juuri meidän aamumme." -Tove Jansson-

Tarjoamme lapsille perheen tarpeet ja toiveet huomioivan päivähoitopaikan. Turvallisen ja monipuolisen hoidon sekä kasvatuksen lähtökohtana on henkilökunnan ammattitaito sekä yhteistyö perheiden ja muiden lapsen kasvua ja kehitystä tukevien ihmisten kanssa. Tuemme lasta yksilönä yhteisössä ja omassa ympäristössä. Yhdessä kasvaen, kokien, liikkuen, etsien ja löydöistä iloiten pyrimme tekemään jokaisesta päivästä uuden seikkailun.

Jokainen lapsi on yksilö. Kukin lapsi oppii, tutkii, kokee ja tuntee asiat omalla tavallaan. Kasvatuksemme tavoitteena on hyvän itsetunnon omaava lapsi, joka on utelias ja kiinnostunut ympärillään olevista asioista ja joka pystyy toimimaan itseohjautuvasti sekä ennakkoluulottomasti. Rohkaisemme lasta ilmaisemaan itseään ja omia tunteitaan sekä kohtaamaan ristiriitatilanteita ja pettymyksiä sekä löytämään niihin ratkaisuja. Kannustamme lasta omatoimisuuteen, toisten huomioon ottamiseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn niin yksin kuin ryhmässäkin. Positiivisessa ilmapiirissä lapsi oppii kannustamaan toisia ja iloitsemaan omasta oppimisestaan. Toimintamme pohjautuu leikin kautta oppimiseen. Ohjaamme, rohkaisemme ja innostamme lasta jatkuvaan tiedonhankintaan. Yhdessä tekeminen ja kokemuksista keskusteleminen auttavat lasta ymmärtämään ja jäsentämään jo opittua tietoa. Yhdessä toimien lapsi myös oppii vuorovaikutustaitoja, toisten huomioimista ja kunnioittamista sekä kehittää itsetuntoaan. Harjoittelempa päiväkodissa myös vastuullisuutta. Harjoittelempa sitä, mitä vastuu merkitsee. Opettelemme kantamaan vastuuta omista tekemisistämme ja harjoittelempa sitä, miten oma toimintamme vaikuttaa toisiin ihmisiin sekä ympäristöömme. Tavoitteemme on, että lapset viihtyvät päiväkodissa ja tuntevat olonsa turvalliseksi. Lisäksi lasten osallistaminen on meille tärkeää ja lapsilla on mahdollisuus vaikuttaa toimintaan.

3 Yhteistyö perheiden kanssa

3.1 Päivähoidon aloitus

Perheen saatua ilmoituksen päivähoitoyksiköstämme tarjottavasta hoitopaikasta, on tärkeää, että lapset ja perheet pääsevät mahdollisimman nopeasti osallisiksi päivähoitoyksikössämme tarjottavaan varhaiskasvatukseen ja tuntevat olevansa tervetulleita. Siksi jokainen lapsiryhmä huolehtii, että päivähoidon henkilökunta ja perheet tutustuvat toisiinsa ennen kuin päivähoito alkaa.

Haluamme tukea lasta ja perhettä mahdollisimman hyvin lapsen siirtyessä kotihoidosta päivähoitoon tai uuteen päivähoitopaikkaan. Kutsumme perheet ensimmäiseen tapaamiseen, jossa lapsen vastuukasvattaja on ottamassa perhettä vastaan. Huolehdimme siitä, että pystymme ottamaan uuden perheen vastaan kiireettömästi. Esittelemme lapsen uuden päivähoitopaikan oppimisympäristöä, tutustumme perheen päivähoitopaikan varhaiskasvattajiin ja erityisesti lapsen tulevan ryhmän aikuisiin ja sovimme aloituskeskustelusta huoltajien ja kasvattajien kesken. Keskustelun tarkoituksena on välittää tietoa lapsesta sekä perheen odotuksista ja toiveista liittyen päivähoitoon. Samoin tarkoituksena on antaa selkeää tietoa ja opastusta päivähoidon ja lapsen tulevan ryhmän arjesta.

Jaamme kirjallista tervetuloa -materiaalia, josta selviää kaikki tarpeelliset yhteystiedot sekä täytämme kaikki sellaiset asiapaperit, jotka kulloinkin ovat aloituksessa tärkeitä. Rohkaisemme vanhempia avoimeen yhteistyöhön. Tulkkien ja kuvitetun materiaalin avulla selkeytämme monikielisille ja -kulttuurisille, suomea osaamattomille perheille samat asiat. Aloituskeskustelussa luodaan perusta kasvatuskumppanuudelle.

Toivomme, että lapsilla on mahdollisuus aloittaa päivähoito pehmeästi ensin vanhemman kanssa yhdessä ja lyhennetyillä päiväkotipäivillä. Näiden päivien aikana lapsi pääsee mukaan ryhmän turvallisuutta ylläpitäviin rakenteisiin ja päivähoitopäivän rytmiin. Jokainen lapsi on erilainen ja tarvitsee erimäärän aikaa tutustuakseen uuteen päivähoitopaikkaan. Tämä korostuu silloin, kun lapsi tulee ensimmäistä kertaa päivähoitoon.

3.2 Kasvatuskumppanuus

Päivähoidon hyvin hoidettu aloitus luo pohjan tiiviille, vastavuoroiselle yhteistyölle perheiden kanssa. Keskustelemme vanhempien kanssa päivittäin lasten tuonti- ja hakutilanteissa. Vanhemmat saavat tätä kautta tietoa lapsensa päivän kulusta. Osallistamme myös lasta kertomaan omasta päivästänsä.

Vuosittain teemme vanhempien kanssa yhdessä lapsen varhaiskasvatussuunnitelman ja esiopetusikäisille lapsen esiopetussuunnitelman. Suunnitelman tekoon osallistuvat myös yli 3-v. lapset omalla puheenvuorollaan.

Päiväkodissämme on jatkuvasti avoimet ovet, toimintaa on mahdollisuus tulla seuraamaan milloin vain. Syksyisin ryhmissä järjestetään tilaisuuksia, joissa kerromme tulevan vuoden toiminnasta, toimintaperiaatteista ja tavoitteista. Pyrimme osallistamaan vanhempia kannustamalla heitä tuomaan julki ajatuksiaan päivähoi-
dosta ja tällä tavoin vaikuttamaan päiväkodin arkeen. Yksikkökohtaisen varhaiskasvatussuunnitelman työs-
tämiseen perheet pääsivät osallisiksi kirjaamalla ajatuksiaan vaikuttajaviikon aikana varhaiskasvatussuunni-
telmamme teemoista. Päiväkodissämme järjestetään myös juhlapyyhiin ja erilaisiin meneillään oleviin teemoi-
hin liittyviä tapahtumia. Myös yhteiset toimintaillat ja puuhapajat on koettu mukavaksi yhteistyömuodoksi.
Päiväkodin arjesta tiedotetaan sekä kirjallisesti että suullisesti.

4 Työ lasten parissa

4.1 Päivän kulku

Aamu alkaa päivähoitoyksikössämme kiireettömästi. Lapset saapuvat päiväkotiin kukin omien hoitoaikojensa mukaisesti. Kasvattajat pitävät huolta siitä, että lapset tuntevat itsensä joka aamu tervetulleiksi ja aamut al-
kavat levollisin mielin, rauhallisesti leikkien ja läheisyyttä tuntien.

Arkitoimintatilanteet, leikki ja ohjattu toiminta rytmittävät päiväkotipäiviämme. Kaikissa ryhmissä on selkeä
päivärytmi hyviksi havaittuine rutiineineen, mikä tuo turvaa lapsille. Päiväjärjestyksen tulisi olla tarpeeksi
joustava, jotta muutoksille olisi tilaa. Lasten pitää saada myös levätä, joten keskittymistä vaativat ja vähem-
män keskittymistä vaativat tehtävät ja asiat rytmittyvät sopivasti lapsen päiväkotipäivässä. Kasvattajilla on
selkeät tiimisopimuksissa sovitut käytännöt joustavasti toimimiseen.

Ateriapalvelut määrittelevät päivän kulussamme ruokailuajat. Ulkoilulle varaamme joka päivä aikaa, mutta
kuuntelemme lapsia ja heidän tunnelmiaan. Emme vaadi lapsia lopettamaan hyvin sujuvia sisäleikkejä ja
puuhailuja, vaan sillä kertaa ulkoilu-aika ehkä jää lyhyemmäksi. Vastaavasti näin voi tapahtua myös ulkoilun
suhteen: jäämmekin pidemmäksi aikaa ulos ja jotain suunniteltua sisätoimintaa jää tekemättä tai siirretään
myöhemmäksi. Päivälevosta pääsevät nauttimaan kaikki lapset. Päivälevon kestoon vaikuttaa lasten ikä,
unen- ja levontarve sekä hoitopäivän pituus.

Hyvin rakennettu ja erilaisia toimintoja varten suunniteltu ja valmisteltu oppimisympäristö antaa vahvan tuen
päivän kululle. Kuvitamme lapsen päivän ja ennakoimme tulevat tilanteet keskustelemalla lasten kanssa ku-
via apuna käyttäen. Toiminnassamme on nähtävissä kulloisenkin tilanteen alku ja loppu. Tällä tavoin lapset
eivät mene hämmennyksiin, mitä seuraavaksi on tapahtumassa. Kasvattajat ovat askeleen edellä ja näin ti-
lanteet pysyvät hallinnassa. Kasvattajien sensitiivisyyden avulla tarkastelemme lapsiryhmien vireystilaa ja
teemme muutoksia toimintaamme sen mukaisesti. Koko yksikössämme toimimme pienryhmissä niin paljon
kuin mahdollista. Pienryhmätoiminta tuo joustavuutta ja mahdollistaa yksilöllisemmän vuorovaikutuksen.

*"On tärkeää, että lapset saa syödä, nukkua, ulkoilla ja leikkiä. On tärkeää, että kaikkia kuunnellaan.
Täytyy olla säännöt päiväkodissa." Pörräisten 4-5-vuotiaat lapset*

4.1.1 Omatoimisuus

Vaikka kasvattajat tekevät sopimuksia päiväkotipäivän rakenteista, lasten aloitteita kuunnellaan ja niiden kautta lapset saavat vaikuttaa leikkiensä keston ja sisältöihin. Tärkeää on varata riittävästi aikaa tilanteisiin, joissa lapset saavat rauhassa opetella omatoimisuutta. Päivän kulussa ei saa olla turhaa hoputtamista ja kasvattajien hätäilyä ehtimisestä. Pienryhmätoiminnassa kasvattajat pystyvät tekemään hyviä havaintoja lasten jaksamisesta ja mielentilasta. Pienryhmätoiminnan kautta lapset saavat paremmat mahdollisuudet omatoimisuutensa kehittymiseen. Olemme sopineet, että porrastamme siirtymätilanteet luodaksemme kiireettömämmän ilmapiirin. Emme tee asioita liikaa lasten puolesta, mutta koska lapsen voimat ja jaksaminen vaihtelevat, pitää kasvattajilta löytyä herkkyyttä havaita, milloin lapset tarvitsevat enemmän lähelleen konkreettista apua, tukea ja kannustusta. Iloitsemme lasten kanssa yhdessä heidän onnistumisistaan. Keskustelemme lasten omatoimisuuden kehittymisestä vanhempien ja tiimin kasvattajien kanssa ja maltillisesti asetamme lapsille ja lapsiryhmälle uusia tavoitteita.

4.2 Kieli ja vuorovaikutus

Lapsia on aamulla vastassa päiväkotimme kasvattajat, jotka henkisesti ja fyysisesti toivottavat jokaisen lapsen tervetulleeksi. Sen myötä lapsi aistii turvallisen ilmapiirin, jossa uskaltaa ilmaista itseään monin keinoin. Kasvattajien turva, rohkaisu ja aito kiinnostus kannustavat lapsia ilmaisemaan tunteitaan ja kertomaan ja selittämään hänelle tärkeitä asioita omin sanoin ja kuuntelemaan muita sekä keskustelemaan. Lapsia havainnoidaan kasvattajien toimesta ensi tutustumisista lähtien, jotta he oppivat tuntemaan lapsen tavan olla vuorovaikutuksessa. Kielen oppimisen kannalta on tärkeää, että kasvattajat antavat lapsille mahdollisuuden osallistua ja tulla ymmärretyksi. Kasvattajat ovat lasten aloitteille valppaina. Lasten kanssa puhutaan rauhallisesti ja selkeästi, mutta myös elävästi ja vivahteikkaasti, jotta lapset saavat kokemuksen monipuolisesta ja -sävyisestä kielestä. Kasvattajat toimivat rauhallisesti, jotta he ehtivät havainnoida lasten viestejä ja aloitteita. Kasvattajat kiinnittävät huomiota sanattomien viestien laatuun. Kiireettömyys antaa hiljaisemmille ja temperamentiltaan erilaisille lapsille paremman mahdollisuuden tuoda itseään esille. Lapset motivoituvat vuorovaikutukseen ja ottavat aktiivisemman roolin kun huomaavat, että päiväkotipäivän aikana ollaan paljon pienissä ryhmissä, rauhallisissa tilanteissa, joissa jokaisella lapsella on mahdollisuus puhua ja kertoa ajatuksiaan ja mielipiteitään. Kasvattajien herkkyyks tunnistaa päivän tilanteissa lasten pahanmielen viestit ja sanoittaa niitä lasten apuna, on tärkeää, koska niiden tilanteiden avulla saadaan mahdollisuus tukea lapsia eläytymään toisen osaan ja sitä kautta tunteiden ymmärtämistä.

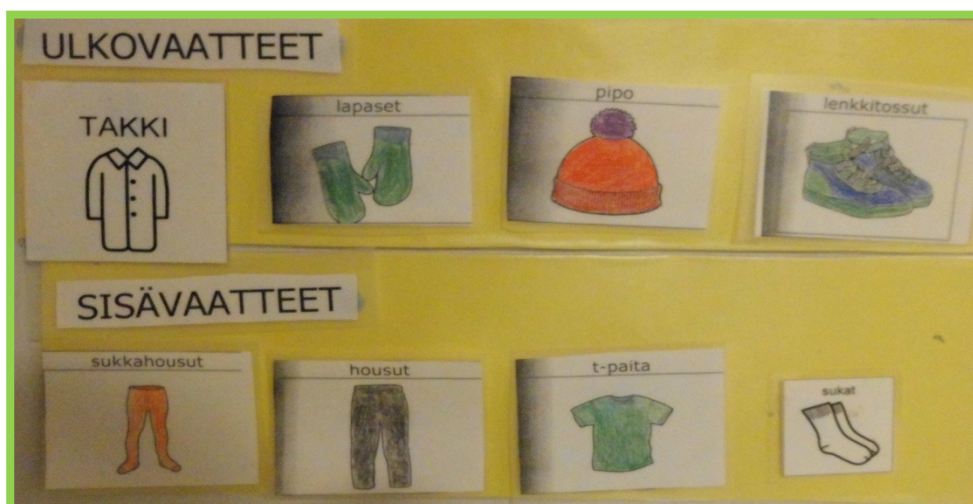
Arkitoimintatilanteissa sekä ohjatussa toiminnassa sadut, laulut, lorut, runot ja riimit ovat tärkeä päivittäin käytetty keino kielen oppimisessa. Kuvat ovat tärkeä vuorovaikutuksen tuki kieli- ja kulttuurilasten kanssa toimiessa ja heidän suomen kielen oppimisessaan, mutta kuvista hyötyvät myös muut ryhmien lapset. Käytämmekin päivän aikana monipuolisesti kuvia. Kuvitamme viikko-ohjelmat, päiväjärjestykset, perushoitotilanteita, satuja, loruja, leikinvalintataulut, retket, askartelut, liikuntahetket yms. Kuvista keskustelemalla ja kertomalla lapsi oppii käyttämään kuvailevaa kieltä sekä sanoittamaan näkemäänsä ja kehittämään kuvanlukutaitoaan.

Viikko-ohjelma

Aamupiiritaulu

Vaateaulu

Koska kieli ja puhe kehittyvät monipuolisen toiminnan kautta, kasvattajat luovat ja rakentavat lasten kanssa yhdessä kiinnostavia ja innostavia leikkejä, joissa kasvattajalla voi olla leikkiin osallistujan rooli tai vastaavasti havainnoijan rooli. Draaman, esiintymisen, laulamisen, liikunnan, saduttamisen yms. keinoin lapsi oppii ilmaisemaan itseään ja saa itsetuntoa tukevia sekä vahvistavia kokemuksia omasta osaamisestaan. Runsaan vuorovaikutuksen kautta lapset oppivat väittelytaitoja ja ymmärtävät, että asioista voidaan väitellä ja olla eri mieltä, mutta silti arvostaa toisen mielipidettä.

Tuemme lapsen kielellistä tietoisuutta niin, että lapsi oppii oivaltamaan puhutun ja kirjoitetun kielen yhteyden; löytämään puheesta kirjaimia, sanoja ja lauseita. Näin lapsi saa valmiuksia lukemaan ja kirjoittamaan oppimiseen. Ollessamme vuorovaikutuksessa lasten kanssa, havaitsemme kielen kehittymiseen liittyviä vaikeuksia ja tunnistamme lukemiseen ja kirjoittamiseen liittyviä ongelmia. Tuemme lasta omassa oppimisympäristössään. Lapsi tutustuu kielen kautta omaan kulttuuriin sekä muiden maiden kulttuureihin ja kieliin, tulee osaksi yhteiskuntaa ja oppii ymmärtämään kielten ja vuorovaikutuksen monimuotoisuuden.

4.3 Lasten leikki

Leikki ja leikinomainen toiminnallinen tekeminen on tärkein päiväkodissamme käytetty toimintamuoto. Oppimisympäristömme muokkaaminen leikkiin houkuttelevaksi ja innostavaksi on lähtökohta toiminnan suunnittelussa. Keskeisenä asiana muistamme ottaa huomioon lasten iän ja kehitysvaiheet, koska sen mukaisesti leikkitiloista pitää löytyä haasteita ja mielenkiintoa. Myös esiopetuksessa keskeisiin sisältöalueisiin perehdytään leikinomaisin keinoin. Leikkiympäristöä muokataan havaintojen ja keskusteluiden kautta.

Toiminnan suunnittelussa kasvattajat ottavat huomioon sen, että päiväkotipäivien aikana mahdollistuu monimuotoiset lasten kasvua ja kehitystä tukevat leikit. Arkitoimintatilanteet ja ohjattu toiminta rytmitetään päivään siten, että lapsille taataan riittävästi leikkirauhaa ja turhia keskeytyksiä vältetään. Rakenteet on suunniteltu sellaisiksi, että toiminta tapahtuu mahdollisimman paljon pienryhmissä, joten valtaosa leikeistäkin tapahtuu pienryhmissä.

Päiväkotimme kasvattajien tehtävänä on luoda turvallisia leikkiympäristöjä, jotka haastavat kokeiluun ja uuden oppimiseen. Leikkiympäristöjä rakennetaan yhdessä lasten kanssa. Leikkiessä lapset kokevat iloa, innostuvat ja kokevat uutta. Kasvattajat antavat kimmokkeita leikkiin ja ohjailevat sitä suorasti ja epäsuorasti. He ovat leikissä luovasti mukana ja heittäytyvät lasten mukana leikkimatkoille. Koska toimintayksikössämme on runsaasti monikielisiä ja -kulttuurisia lapsia, harjoittelemme hyvää ja rikasta suomen kieltä. Kasvattajat huolehtivat, että leikkivälineet ovat lasten saatavilla. Leikin rakentaminen vie aikaa ja mahdollisuuksien mukaan leikkiä ei tarvitse joka päivä siivota pois, mutta leikitavaroiden paikalleen järjestäminen on myös osa leikkiä. Kasvattajat ovat valppaina lasten aloitteille leikin suhteen ja yhdessä lasten kanssa pohtivat miten leikki saadaan kantamaan eteenpäin. Lasten leikkitaitojen kehittyessä, kannustetaan lapsia itsenäisempään leikkiin, jossa kasvattajan rooli on pienempi. Omatoimisuutta tukevassa leikkiympäristössä kaikkien lasten mahdollisuus osallistumiseen ja vaikuttamiseen lisääntyy. Omatoimisia leikkejä on tärkeää myös havainnoida taustalta ja lasten kanssa leikeistä keskustellen. Havainnoimalla lasten leikkiä, kasvattajat saavat tietoa lasten tavasta mieltää asioita, sosiaalisista taidoista ja roolivalinnoista.

Lapsiryhmissä on käytössä leikinvalintataulu, josta lapset näkevät minkälaisia leikkejä ja leikkitiloja sekä välineitä heille on tarjolla. Taulut auttavat lasta leikkien valinnassa ja sitoutumisessa leikkiin. Myös lapset, joilla ei ole vielä sanoja kertoa, voivat taulun kautta näyttää mikä leikki tuntuisi mieltä. Leikinvalintataulun avulla lapsia ohjataan myös luomaan leikkitilanteita kaikkien lasten kanssa ja siten vaihtamaan leikitoveriään. Kunnioitamme myös niitä leikkitilanteita, joissa lapsi haluaa leikkiä välillä yksin. Leikinvalintatauluja ja leikkivalikkoo kehitetään läpäisevästi arviointien ja asiasta saatujen havaintojen avulla.

Leikinvalintataulu

Pihaleikkikulttuurin säilyttäminen on myös päiväkodissamme koettu tärkeäksi. Pihalla kasvattajat ohjaavat ja opettavat lapsille pienissä ryhmissä leikkejä, joita he sitten vähitellen oppivat omaehtoisesti leikkimään. Samoin metsäretkillä leikimme luonnon ja metsän rauhassa.

Toimintayksikkömme eri toimipisteet ovat tiloiltaan erilaiset, mutta siitä huolimatta mahdollistamme myös tilaa vaativat vauhdikkaat leikit. Esim. Satomäen päiväkodin jumppasali pidetään niin avoimena tilana, että se mahdollistaa vapaan liikkumisen tai antaa puitteet enemmän tilaa ja rakennusaineita vaativille leikeille.

Arkitoimintatilanteissa, kuten siirtymisissä ja odottelussa kasvattajat leikittävät lapsia esimerkiksi väreillä, leikkiloruilla, leikkilauluilla, helposti toteutettavilla toiminnallisilla leikeillä. Saamme vinkkejä ja hyviä ideoita toisiltamme, joten tärkeää on osaamisen jakaminen tiimeissä ja koko toimintayksikössä.

Yksikössämme leikkiä tukevat hankinnat toimipisteittäin harkitaan huolella, havaintoja kirjaten ja niitä hyväksikäyttäen. Emme unohda kierrätysmateriaalin ja lahjoitusten hyötykäyttöä. Niistä saamme kehiteltyä mielenkiintoisia materiaalilaatikoita, joista lapset saavat luovasti kehittää monenlaisia draama yms. leikkejä.

”Majaleikit on kaikista kivoimpia, kun siinä saa rakentaa sellaisen talon, minkä isona haluaisin!” Tyttö 5 vuotta

4.4 Oppimistoimintojen organisointi

Toimintayksikössämme kasvattajat ja lapset yhdessä rakentavat sellaisen mielenkiintoisen ja innostavan ympäristön, jossa eri ikä- ja kehitystasolla olevien lasten oppiminen mahdollistuu. Asioiden oppimista ja oppimisen ilon säilymistä tuemme toimimalla mahdollisimman paljon pienryhmissä. Pienryhmissä lapset tulevat paremmin kuulluksi sekä kiireettömyys ja rauha tulevat turvatuksi. Kaikissa arkitoimintatilanteissa kasvattajat jakavat lapsiryhmää sopivan kokoisiin ryhmiin. Lasten jaksamista ja voimavaroja seurataan tarkasti, jotta pystymme säilyttämään innostuksen uuden oppimiseen. Pienryhmiä muodostetaan eri perustein riippuen lasten iästä, tuen tarpeesta ja toiminnan sisällöistä. Pääsääntöisesti lapset jaetaan kiinteisiin pienryhmiin, joissa kasvattajat liikkuvat ryhmästä toiseen ja lapset saavat hyväkseen osansa kaikkien kasvattajien osaamisesta ja taidoista. Alle 3-vuotiaiden ryhmässä käytössä on omahoitajien ympärille rakentuneet pienryhmät. Esiopetusryhmissä pyrimme kuitenkin mahdollisimman paljon muuntelemaan ryhmien koostumuksia. Suunnitellamme päiväkotipäivät siten, että päivän kokonaisuudesta löytyy lauluja, leikkejä, liikuntaa, tutkimista, taiteellisen ilmaisun parissa työskentelemistä ja tilaa monipuoliselle vuorovaikutukselle.

”On tärkeää, että aikuiset on tarkkoina ja läsnä.” Pörriäisten 4-5-vuotiaat lapset

4.5 Moninaisuus varhaiskasvatuksessa

4.5.1 Monikielisten ja – kulttuuristen lasten varhaiskasvatus

Toimintayksikkömme monikulttuurisen varhaiskasvatuksen perustana on pääkaupunkiseudulla yhteisesti käytössä oleva monikulttuurinen varhaiskasvatus-toimintamalli. Yksikkömme Moniku-hankkeessa mukanaolon myötä meille syntyi tapa toimia monikulttuuristen perheiden ja lasten kanssa. Keskeisimpänä asiana on suo-

mi toisena kielenä-opetus eli S2-opetus. Koulutusten ja uusien ideoiden kautta päivitämme toimintatapaamme.

Oppimisympäristössämme näkyy runsas kuvien käyttö. Kuvia käytetään paljon ja monipuolisesti toiminnassa ja arkipäivän tilanteissa. Viikkosuunnitelmat, päiväohjelmat yms. esitetään lapsille kuvien avulla. Kuvat palvelevat hyvin myös vanhempia, jotka vasta opettelevat suomen kieltä. Kasvattajilla on helposti saatavilla kuva-kaulanauhat, jotka helpottavat vuorovaikutusta suomen kieltä osaamattomien lasten kanssa.

Kasvattajat sanoittavat lapsille hyvällä, selkeällä suomen kielellä arjen tilanteita, tarttuvat valppaasti hetkeen. Toimimme mahdollisimman paljon pienryhmissä, jonka toiminta on suunniteltua kyseisen ryhmän tarpeita ajatellen. Kun lapsia on vähemmän, lasten ja kasvattajien vuorovaikutus on laadukkaampaa. Tunnelma on kiireettömämpi ja rauhallisempi ja monikulttuuriset lapset saavat suomen kielen mallia toisilta lapsilta. Pidämme myös nk. kielikerhoja, joihin osallistuu kaksi tai kolme monikulttuurista lasta yhdellä kertaa. S2-kielen tukemista ja kielikerhoja ohjaa vuosikello, josta kaikki kasvattajat näkevät käsiteltävät aihealueet ja sanaston sekä arviointien ajankohdat. Tärkeä kielikerhoja varten työstetty materiaali on sanasäkit, jotka löytyvät kaikista toimipisteistä. Sanasäkeistä löytyy aineistoa eri aihealueisiin. Kasvattajat ovat tehneet myös paljon muuta materiaalia, joka on helposti otettavissa käyttöön lasten kanssa toimittaessa.

Jokaiselle lapselle tehdään kaksikielisyyden suunnitelma vanhempien kanssa käytävän varhaiskasvatussuunnitelmakeskustelun yhteydessä. Suunnitelma kirjataan ja sen toteutumista seurataan ja arvioidaan säännöllisesti. Samalla vahvistamme vanhempien uskoa lapsen oman äidinkielen merkityksestä. Lasten kanssa pienryhmissä toimiessamme teemme tärkeitä havaintoja lapsen suomen kielen taidon kehittymisestä ja ne havainnot yhdessä tiimin kaikkien kasvattajien kanssa kirjaamme S2-kielen seurantalomakkeelle. Seurantalomake on käytössä yli 3-vuotiailla lapsilla.

Oppimisympäristömme on mahdollisimman monimuotoinen. Toimintayksikössämme on näkyvillä lasten omaan kulttuuriin liittyviä asioita. Seinillä on karttoja, joihin voimme merkitä, mistä maista ja kulttuureista perheemme ovat saapuneet Suomeen. Karttapalloja pyörittäen lapset pääsevät yhdessä tutkimaan maapalloamme. Lasten kotimaiden liput ovat esillä. Hankinnoissa on huomioitu pelien, kirjojen ja leikkivälineiden monimuotoisuus. Järjestämme kansainvälisyystapahtumia ja -juhlia yhdessä perheiden kanssa. Pidämme huolta, että kaikki kasvattajat ja suomalaiset lapset suhtautuvat ennakkoluulottomasti ja myönteisesti monikulttuuriin lapsiin.

Vantaalaisilla lapsilla on hyvät mahdollisuudet kasvaa monikulttuurisessa yhteisössä. Kasvatuksen ja opetuksen sisältöihin sekä niiden toteutukseen lasten ja päiväkodin henkilöstön erilaiset kulttuuritavat tarjoavat luonnollisen tavan oppia ymmärtämään elämän monimuotoisuutta. (Vantaan varhaiskasvatussuunnitelma 2012, 16.)

4.5.2 Kasvun ja oppimisen tuki

Jotta kaikki lapset erilaisine vahvuuksineen, tarpeineen ja persoonallisuuksineen hyötyisivät yksikköemme päiväkotien varhaiskasvatuksesta, kasvattajien täytyy huolellisesti suunnitella pedagoginen toiminta. Säännöllisten, tiimien kasvattajien tekemien lapsihavaintojen sekä perheiden kanssa tehtävän yhteistyön avulla, pystymme muuntamaan lapsen kasvu- ja oppimisympäristöä lasten tarpeiden mukaisesti. Näiden toimenpiteiden avulla takaamme lapsille laadukkaan perustan.

Lapsen tukeminen varhaiskasvatuksessa jaotellaan kasvun ja oppimisen yleiseksi, tehostetuksi ja erityiseksi tueksi. Kolmiportaisen tuen tavoitteena on vahvistaa lapsen oikeutta saada tukea riittävän varhain, oikea-aikaisesti ja joustavasti. (Vantaan varhaiskasvatussuunnitelma 2012, 15.) Kun tiimiemme kasvattajien yhteisten keskustelujen kautta nousee huoli jostakin lapsesta, ensimmäinen toimenpide on vanhempien kanssa yhteistyön tehostaminen ja tiivistäminen ja sitä kautta mahdollisimman varhainen puuttuminen huolenaiheisiin. Lasten vahvuuksiin tukeutuen, kasvattajat miettivät mistä ryhmän pedagogisista käytänteistä lapsi parhaiten hyötyy. Huolehdimme myös siitä, että tuen tarpeen ilmaantuessa, lapsi saa vahvasti tuntea olevansa osallinen ryhmän kaikissa tekemisissä.

Käytämme tässä vaiheessa ”yleisen tuen valikkoa” apuna, joka toimii yleisen tuen pedagogisen toiminnan ja arvioinnin välineenä. Määrittelemme sopivan ajan, jonka aikana tavoitteellisesti tehostetaan yleisen tuen keinoja. Mikäli yleinen tuki ei riitä, tuen pitää olla vahvempaa ja yhteistyötä tehostetaan vanhempien, konsultoin erityislasterhanopettajan, terapiapalvelujen ja erikoissairaanhoidon kanssa. Lapsi siirtyy tällöin tehostetun tuen piiriin. Tässäkin tapauksessa lapsen tuki järjestetään niin, että lapsi saa olla mahdollisimman paljon lapsiryhmänsä mukana kaikessa toiminnassa. Lapsen hyvien sosiaalisten suhteiden kautta lapsia oppii monia tärkeitä asioita.

Kasvattajien vuorovaikutuksen laatu ja myönteinen asenne tarttuu lapsiin ja heidän keskinäiseen vuorovaikutukseen. Herkkyys havaita lapsen aloitteita ja turvallisen olon ylläpitäminen on ensisijaisen tärkeää. Vuorovaikutuksessa on merkittävää kasvattajien huomioida puhetta tukevat ja korvaavat keinot; tukiviittomat, kuvien käyttö, selkokieli ja katsekontakti.

4.5.3 Tasa-arvo ja suvaitsevaisuus

Päiväkodissa tarjotaan yhdenvertaiset mahdollisuudet toimia ja ilmaista itseään. Leikinvalintataulujen käyttö mahdollistaa sen, että lapset valitsevat leikkejä oman mielenkiintonsa mukaan. Kasvattajat tarjoavat lapsille monipuolisesti eri toimintavaihtoehtoja. Säännöllisissä yksikön tiimi-arvioinneissa huolehdimme siitä, että varhaiskasvatuksemme on tasa-arvoista.

4.6 Luonto- ja ympäristökasvatus

Kestävä kehitys on yksi varhaiskasvatuksen arvoista ja sen pohjalle rakentuu toimintamme, jonka tavoitteena on myönteisen luontosuhteen kehittyminen. Luontoon tutustuminen ja luonnonilmiöiden tutkiminen tapahtuu luontevasti vuodenaikojen vaihtumisen kautta. Lasten kanssa sisällä sekä ulkona tutkitaan käytännönläheisesti luontoon liittyviä asioita. Istutetaan kasveja, hoidetaan ja hoivataan niitä. Luontoon liittyviä kirjoja on aina esillä. Materiaalihankinnoissa on huomioitu tämän teeman käsittelyyn liittyvät pelit sekä välineet, joilla voi tehdä pienimuotoisia kokeita. Jokaisella lapsiryhmällä on oma reppu, joka otetaan luontoretkille mukaan lähtiessä. Repussa on luppeja, taskukirja ”ötököistä” ja tutummista kasveista, pieniä purkkeja luontonäytteitä varten yms. Luonnossa liikutaan paljon ja kasvattajat suunnittelevat retket niin, että lapset eivät pelkästään kävele ja juokse luonnossa, vaan siellä pysähtytään kuuntelemaan, nauttimaan ja havainnoimaan ympäristöä. Koskettamalla ja tunnustelemalla erilaisia luontomateriaaleja lapset saavat luonnon monimuotoisuudesta tietoa. Retkillä lapset näkevät eläinten koloja, muurahaispesiä, linnunpesiä kunnes lumi peittää maan ja taas olemme uusien ihmeellisten asioiden äärellä. Talviluonto tuo meille uudenlaiset sääolot: lumen ja pakkasen sekä lumen ja jään tuottamat moninaiset ilot ja riemut. Keväällä keskitytään havainnoimaan luonnon heräämistä: ensimmäisten kukkien ilmaantumista, muuttolintujen saapumista, puiden lehtien kasvua. Lapsilla on omia tutkimuspaikkoja, missä säännöllisesti käydään asioita seuraamassa.

Luonnossa leikkiessämme lapset oppivat huomaamaan vähitellen luonnon iloa tuottavan vaikutuksen. Metsässä voi asustella myös ryhmän oma maskotti, jonka kanssa lapset pystyvät eläytymään oman lähimetsänsä asioihin ja jonka tapaamista lapset innolla odottavat. Luonnossa liikumme mielellämme pienissä ryhmissä, jotta varmasti jokaisen lapsen elämysten kuuntelemiselle on aikaa ja lapset tuntevat myös luonnon rauhoittavan merkityksen. Olemme sensitiivisiä lasten aloitteiden ja toiveiden suhteen ja otamme niitä huomioon uusia retkiä suunnitellessa. Lasten kanssa luonnossa liikkeessä opettelemme ympäristövastuullisuutta huolehtimalla siitä, että me emme aiheuta luonnolle haittaa ja siivoamme lähiympäristöämme keräämällä roskia. Retkille otetaan silloin tällöin mukaan ekologisesti pakatut eväät.

Päiväkotimme ekotukihenkilöiden kanssa yhdessä suunnittelemme erilaisia ympäristövastuullisia tempauksia, johon osallistuvat päiväkotiemme henkilökunta sekä asiakasperheemme mahdollisuuksiensa mukaan. Järjestämme esim. luontosuunnistuksia ja tavaravaihtopäiviä. Askarteluissa käytämme kierrätysmateriaalia. Lasten kanssa yhdessä viedään kierrätyspisteisiin maitotölkkejä ja muuta kierrätettäväksi kelpaavaa. Lapsia ohjataan käyttämään vettä, niin että sitä ei tarpeettomasti valuteta. Myös sähkön säästämisestä keskustellaan ja opetellaan sammuttamaan valoja sieltä, missä niitä ei tarvita. Osallistamme lapset pitämään huolta leikkivälineistä ja päiväkotiemme oppimisympäristöön liittyvistä asioista. Teemme pienimuotoisia korjaustoimenpiteitä esim. pelilaatikoille, kirjoille ja leluille, jotta lapset oppivat huomaamaan, että tavaraa ei heti tarvitse heittää pois. Hankintoja tehdään kestävän kehityksen periaatteiden mukaan.

”Leikin dinosauruksilla ja ne on puhuvia. Leikissä olisi kiva olla kaikki metsäeläimet. Me mennään peikon taloon, missä kaikki hoitajat on. Hoitajat menee piiloon sängyn alle metsäeläimiä. Eläimet nuuskii, missä hoitajat on. Metsätalossa olisi kiva olla paljon valoja. Pimeässä ei ole kiva olla.” Poika 5 vuotta

4.7 Liikunta

Päivittäinen liikunta ja liikkuminen kuuluvat olennaisesti lastemme päivään. Koko yksikön yhteinen liikuntasuunnitelma antaa meille vuosikellomaisesti rungon kunkin kuukauden liikuntateemalle. Tämä takaa sen, että mikään tärkeästä liikunnan osa-alueesta ei unohdu. Suunnitelman sovellus eri ikäryhmille näkyy ryhmien toimintasuunnitelmissa. Suunnitelmassa huomioidaan eri vuodenaikoihin liittyvät asiat. Sisä- ja ulkoliikunnalla on omat painotuksensa. Hyödynnämme päiväkodin lähiympäristöä mahdollisimman paljon, vaikka päivittäinen liikunta tapahtuukin useimmiten päiväkotiemme pihamaalla tai aidatun alueen lähituntumassa. Lähimetsässä pystymme harjoittelemaan epätasaisessa maastossa liikkumista ohjatusti liikuntaleikkien avulla ja vapaasti ja luovasti lasten toiveita kuunnellen. Lasten toiveita sisäliikuntahetkiä suunnitellessa tarkkaavaisesti kuunnellaan ja heidän kanssaan rakennetaan tempuratoja ja pohditaan liikuntavälinehankintoja ja opetetaan lapsia pitämään välineistä hyvää huolta. Lapsia opetetaan ymmärtämään, minkälaisissa varusteissa on hyvä ja mukava liikkua ja lapsilla on mukana esim. sisäliikuntaa varten vaihtovaatteet. Lapsia ohjataan ja autetaan huolehtimaan henkilökohtaisesta hygieniastaan. Lasten kanssa keskustellaan levon ja rentoutumisen merkityksestä ja sitä harjoitellaan jokaisena päivänä.

Kasvattajat rakentavat päivän kulun niin, että siirtymiin, taukoihin ja odotushetkiin mahtuu lauluja ja loruja, joiden mukana lapset pääsevät liikkumaan. Samoin lapsia osallistetaan pienimuotoisiin työtehtäviin, joiden kautta saamme kerrottua hyötyliikunnan terveyttä edistävästä merkityksestä. Osallistumme myös Tikkurilan alueen seurojen järjestämiin urheilutapahtumiin sekä Nuoren Suomen liikuntatempauksiin. Tiedostamme kasvattajien tärkeän roolin lasten liikuttajana. Kasvattajat huolehtivat siitä, että ympäristömme innostaa liikkumiseen. Turhia liikuntaa estäviä kieltoja vältetään huolehtien kuitenkin hyvin lasten turvallisuudesta.

Säilytämme herkän tavan aistia lasten tunnelmia, jotta kaikilla lapsilla säilyisi myönteinen asenne ja ilo liikkumiseen ja kaikki lapset löytäisivät oman mieluisan tapansa liikkua. Kasvattajat havainnoivat säännöllisesti myös jokaisen lapsen motorista kehittymistä.

"Salissa hyppisin, pomppisin ja tekisin voltteja." Poika 5 vuotta

4.8 Tieto- ja viestintäteknologia

Vantaan varhaiskasvatussuunnitelman (2012, 12) mukaisesti lapsilla tulee olla mahdollisuus tutkia ja kokeilla tietotekniikan käyttöä. Varhaiskasvatuksen tuleekin tarjota lapselle valmiuksia, joiden avulla lapsi voi kasvaa mediataitoiseksi kansalaiseksi. Kriittistä medianlukutaitoa harjoitellaankin jo varhaiskasvatuksessa. Mediakasvatuksen avulla vahvistetaan lapsen mediataitoja, ymmärrystä mediakulttuurista sekä edistetään lapsen taitoja toimia median parissa vastuullisesti.

Satomäen ja Kuusikon päiväkodeissa tietokoneet on sijoitettu osaksi lapsiryhmän oppimisympäristöä. Tietokoneita käytetään opetuksen ja viestinnän apuvälineinä. Tavoitteena on yhä enenevässä määrin ottaa tietokoneet hyötykäyttöön dokumentoinnissa ja havainnoinnissa. Tietokoneet ovat lasten saatavilla, mutta jokai-

nen lapsiryhmä on laatinut säännöt tietokoneella olemiseen. Tietokoneilta löytyy opetuksellisia pelejä, joiden avulla lapsi voi harjoitella esimerkiksi kirjaimia, numeroita, muotoja ja värejä. Myös käden ja silmän yhteistyötä voidaan harjoitella tietokoneen avulla. Näin tapahtuu, kun lapsi harjoittelee hiiren ja näppäimistön käyttöä. Lisäksi sosiaalisia taitoja harjoitellaan tietokoneen parissa, kun lapset odottavat omaa tietokoneen käyttövuoroaan ja auttavat toinen toisiaan ratkomaan opetuspelien tehtäviä. Tietokoneita käytetään opetusvälineinä opetuksen monipuolistamiseen, mutta myös tiedonhankintaan. Lisäksi lapset saavat nauttia yhdessä olemisesta ja tekemisestä tietokoneen ääressä. Lapset käyttävät tietokonetta yhdessä kasvattajan kanssa. Kasvattajat ohjaavat, valvovat ja opastavat lasta tietokoneen käytössä.

4.9 Esiopetus

Esiopetus on suunnitelmallista kasvatusta ja opetusta, joka liittyy kiinteästi sekä varhaiskasvatukseen että perusopetukseen. Varhaiskasvatus ja siihen kuuluva esiopetus sekä perusopetus muodostavat lapsen kehityksen kannalta johdonmukaisesti etenevän kokonaisuuden. Pääsääntöisesti yksikössämme esiopetusikäiset lapset kootaan samaan ryhmään.

Esiopetukseen osallistuva lapsi saa olla ensisijaisesti lapsi ja hänellä on oikeus päästä osallistumaan yhteisön toimintaan omien kykyjen ja taustansa mukaisesti. Pyrimme järjestämään lapsen kasvua ja kehitystä tukevaa monipuolista toimintaa, jotta hän koulun alkuun mennessä olisi itseensä, kasvattajiin ja omaan oppimiseensa luottava lapsi. Lapsi oppii parhaiten itse tekemällä ja kokemalla. Meille esiopetuksessa tärkeää on tarjota elämyksiä ja hyvä päivä lapsille. Toimimalla pienryhmissä lapset saavat enemmän aikaa toimia itse sekä kasvattajan henkilökohtaista ohjausta.

Esiopetuksessa lasten oppimisvalmiuksia tuetaan eheyttäen eri sisältöalueita: kieli- ja vuorovaikutus, matematiikka, etiikka ja katsomus, ympäristö- ja luonnontieto, terveys, fyysinen ja motorinen kehitys sekä taide ja kulttuuri. Lisäksi joka syksy pohditaan, käytetäänkö tulevana toimintakautena erillistä esikoulukirjaa.

Siirtyminen esiopetuksesta kouluun pyritään tekemään mahdollisimman sujuvaksi ja näin ollen tiivis yhteistyö vanhempien ja koulun kanssa on tärkeää. Vantaalla on käytössä esiopetuksesta kouluun (Esko)-tiedonsiirtomalli, joka yhdessä lasten vanhempien kanssa täytetään.

4.10 Perusopetukseen valmistava opetus

Valmistavassa opetuksessa oleva lapsi saa esiopetusta viisi tuntia päivässä. Jokaiselle lapselle tehdään oma, henkilökohtainen oppimisen suunnitelma. Valmistavan esiopetusvuoden aikana pyrimme antamaan monipuolisesti leikin, yhdessä toimimisen, toimintatuokioiden ja valmistavan opetuksen tuokioiden kautta kokemuksia suomen kielestä ja autamme lasta oppimaan ja ymmärtämään suomen kieltä. Valmistavan opetuksen tarkoituksena on madaltaa ja helpottaa suomalaisen kouluun siirtymisen kynnystä ja mahdollistaa lapsen juurtumista yhteiskuntaamme.

Valmistavaan opetukseen osallistuvat lapset integroituvat päivittäin esiopetuksen toimintaan ja ryhmiin. Lapsen osallistumisella edistetään suomen kielen oppimista, kotoutumista, esiopetuksen sisältöjen omaksumista ja ystävyyssuhteiden muodostumista. Ryhmien muodostamisessa noudatetaan esiopetuksen ja varhaiskasvatuksen periaatteita.

5 Työyhteisön rakenteet ja toiminnan arviointi

Satomäen yksikkö toimii kolmessa erillisessä toimipisteessä ja jotta yhteinen tapa toimia voi toteutua, edellyttää se kasvattajayhteisömme säännöllisiä kohtaamisia ja yhteistä keskustelua ja asioista sopimista. Johtaja ja kasvattajat kohtaavat toisensa eri teemoihin liittyvissä pedagogisissa palaverissa sekä edustuksellisissa tiimissä, jossa jokaisesta kasvattajatiimistä on tiimin määräjälle sopima pysyvä edustaja. Jokaisella kasvattajatiimillä on tiimikokous 1 krt/vk. Tiimikokouksissa arvioidaan mennyttä viikkoa perustuen jokaisen henkilökohtaiseen arviointiin sekä yhteiseen tiimin tekemään tiimisopimukseen. Tiimikokouksissa suunnitellaan myös tulevaa ja kirjataan kasvattajien tekemiä lapsihavaintoja. Tiimit saavat myös tehtäviä edustuksellisen tiimin kautta. Edustuksellinen tiimi kokoontuu aina aluejohtoryhmien jälkeen. Pedagogisille teemapalaverille aika-aulutetaan toimintakauden alussa säännölliset kokoontumiset. Kussakin toimipisteessä kokoonnutaan myös ennalta sovitusti keskustelemaan, miettimään ja sopimaan asioista, jotka koskevat vain tiettyä toimipistettä.

Päiväkodin johtaja arvioi yhdessä tiimien kanssa yksikön työsuunnitelmaan liittyvien keskeisten kehittämistavoitteiden toteutumista puolivuositain. Arvioinneista nousee tavoitteet tulevaan. Jokainen kasvattaja arvioi omaa perustehtäväänsä, tavoitteitaan ja haasteitaan johtajan kanssa vuosittain käytävässä tulos- ja kehityskeskustelussa.

Lasten päivittäiset kommentit, tyytyväisyys ja viihtyminen päiväkodeissa ovat päivittäistä palautetta kasvattajille. Retkien, tapahtumien, juhlien, toimintatuokioiden ja leikkihetkien jälkeen lapsilta kysellään tuoreita tunnelmia ja kokemuksia elämyksistään sekä oppimistaan ja oivaltamistaan asioista. Kasvatuskumppanuuden myötä toivomme vanhemmilta säännöllisesti palautetta ja arviointia toiminnastamme.

6 Kumppanuudet ja yhteistyöverkosto

6.1 Yhteistyötahot ja kumppanuudet

Toimintayksikkömme toimii osana yhteistyöverkostoa, joka tukee lapsen kehitystä ja vanhemmuutta. Neuvola yhteistyökumppanina perheiden luvalla on tärkeä yhteistyökumppani heti päivähoidon alusta alkaen. Yhteistyö tiivistyy 4-vuotiaalle tehtävän laajan hyvinvointitarkastuksen yhteydessä, jossa päiväkotitoiminta hoitaa oman

sovitun osansa yhdessä vanhempien kanssa. Lapsen ja perheen tukemiseksi tehdään yhteistyötä lastensuojelun, konsultoivan erityislastentarhanopettajan, terapiapalvelujen sekä erikoissairaanhoidon kanssa.

Päiväkotimme toimii sosiaali- ja terveysalan ammatillisten oppilaitosten sekä Helsingin yliopiston opiskelijoiden harjoittelupäiväkotina. Myös työ- ja elinkeinotoimisto tarjoaa säännöllisesti suomen kielen opiskelijoita työharjoitteluun. Päiväkodeissamme käy myös peruskoululaisia työelämään tutustumisjaksoilla.

Hyödynnämme lähiympäristömme kulttuuri- ja liikuntapalveluja mahdollisuuksiemme mukaan. Olemme avoimia yhteistyölle moneen suuntaan ja seuraamme yhteistyökutsuja ja ideoimme uusia yhteistyökumppanuuksia.

6.2 Hyvinvointityö ja oppilashuolto

Hyvinvointityön ja oppilashuollon tavoitteena on luoda terve ja turvallinen kasvu- ja oppimisympäristö sekä lapsen kehityksen ja oppimisen esteiden varhainen tunnistaminen ja niihin puuttuminen. Hyvinvointityön perustana toimintayksikössämme on ammatillinen kasvatuskumppanuus, kasvattajien keskinäinen sujuva vuorovaikutus ja yhteistyö. Hyvät toimivat tiimit ja tiimien tekemät tiimisopimukset luovat pohjan lasten fyysisesti ja psyykkisesti turvalliselle oppimisympäristölle. Kasvattajat varmistavat yhteisesti sovitulla toimintatavoilla, että jokaisella lapsella on hyvä päivä tänään. Tiimit pitävät kerran viikossa tiimipalaverit, joissa yksi tärkeistä teemoista on pohtia yksittäistä lasta ja hänen oloaan ryhmän jäsenenä. Leikin havainnoinnilla ja kasvattajien mukanaololla leikeissä varmistetaan, että olemme ajan tasalla lasten sosiaalisten suhteiden kehittämisestä. Leikin havainnoinnin avulla pystymme herkästi tarttumaan mahdollisiin kiusaamisilmiöihin.

Oppilashuoltotyötä toteutetaan esiopetuslasten asioissa yhdessä vanhempien, konsultoivan erityislastentarhanopettajan (kelto) ja neuvolan kanssa. Kasvattajat varmistavat omalla toiminnallaan, että lapset tulevat kuulluksi esiopetusvuoden aikana. Lapsia haastatellaan ja heidän osallisuuttaan vahvistetaan. Kaksi kertaa vuodessa kokoontuu päiväkodinjohtajan koolle kutumana oppilashuoltoryhmä. Syyskaudella on mukana terveydenhoitaja, kelto, lapsen esiopetusryhmän lastentarhanopettaja sekä vanhemmat niin halutessaan oman lapsensa asioita käsiteltäessä. Toisen kerran ryhmä kokoontuu keväällä, jolloin terveydenhoitajat eivät enää ole olleet mukana.

6.3 Varhaiskasvatuksen viestintä

Jotta voimme kertoa vanhemmille ja yhteistyökumppaneille, mitä teemme ja miksi teemme, varmistamme yksikkömme pedagogisissa teemapalaverissa, että kaikki kasvattajat puhuvat yhteistä, toiminnastamme nähtävää kieltä yksikön varhaiskasvatussuunnitelmaan pohjautuen. Haluamme kertoa ja tehdä näkyväksi yksikkömme varhaiskasvatussuunnitelmaa järjestämällä teemaan liittyviä vanhempieniltoja, tapahtumia ja juhlia. Lisäksi teemme perheille kotikirjeitä. Kerromme toimintatavoistamme ja sisällöistä tehdessämme huoltajien kanssa lapsikohtaisia varhaiskasvatussuunnitelmia. Toivotamme vertaiskävijät, oppilaitosten vierailijat ja kaikki toiminnastamme kiinnostuneet tervetulleiksi.

Vantaa

Vantaan kaupunki
Satomäen toimintayksikkö
Akanapolku 2, 01370 Vantaa
09-83923275
